

יום הזיכרון

ל"רבין"

		יצירת אפקט:
חויה	+ מסר	+ ידע
פעילות יצירתית	רלוונטיות	מגוון מקורות
פעילות פיזית	שיחה	קריאה, כתיבה

הדגשים ודרכי עיצוב

מורים ומחנכים מתלבטים לגבי אופי היום, מאז שאנו מציינים את יום הזיכרון לראש הממשלה יצחק רבין.

הנושאים הנדונים בדרך כלל:

- תולדות חייו של האיש.
- יוזמות השלום שלו.
- תפקידו בשירות המדינה.

אין ספק שנושאים אלו חשובים, אולם, לדעתי, יש לנצל את היום הזה גם לנושאים נוספים. היום צריך להיות מוקדש לרעיון החברתי. לא די בשעה בודדת, יש להקדיש לאיש מספר שעות באותו יום, ובכל שעה לעסוק בהיבט אחר.

מעבר לנושאים שציינתי רצוי לעסוק בנושאים נוספים:

- מהי דמוקרטיה?
- מהם עקרונות הדמוקרטיה?
  1. עקרון שלטון החוק (שמירה על חוקי המדינה).
  2. זכויות אדם ואזרח (זכויות לחירות, לחיים ולשוויון).
  3. עקרון הפלורליזם (ערך הסובלנות).
- מהם הסכנות הצפויות אם לא נקיים את עקרונות הדמוקרטיה?

שיטת ההוראה

יש להציג בפני התלמידים סיטואציות אנטי-דמוקרטיות. יש לברר אם התלמידים אמנם מכירים את האירוע. מכיוון שהם גדלים במדינה דמוקרטית, הם יזהו מיד את העיוות שבמצב. מתוך כך ניתן יהיה לבנות את העקרונות.

יש לנצל את היום כדי לעסוק במיגור ההתנהגות האלימה ובסכנותיה.

בסוף יום כזה (אם נלמד כראוי) הקשר בין אלימות לרצח, ומכאן להרס החברה, צריך להיות ברור.

אלימות ← סכנות ← רצח ← סכנות ← התמוטטות הביטחון ← הרס החברה

לכן, כל אחד אחוז אחוז לא יעזור על עקרונות הדמוקרטיה, ולאורא הספינה לא יעזור על עקרונות האלף.

יום זיכרון ל"רבין"

שאלות ידע בסיסיות

1. מי היה רבין?
_____
2. מה היו פעולותיו?
_____
3. מדוע יש יום זיכרון לזכרו? הרי לא לכל ראשי הממשלות יש יום זיכרון לאומי.
_____
4. מדוע רצח הרוצח את ראש הממשלה?
_____
5. האם רצח זו דרך להתנגד לדעות?
_____
6. האם כל סוג של אלימות הוא דרך להתנגד לדעות?
_____
7. מהי הדרך?
_____
8. אלו עקרונות דמוקרטיים נפגעו באמצעות הרצח?
_____

זהו סט בסיסי לדיון בנושא בכל כיתה (יש להתאים את סוג השאלות לרמת הכיתה). לא הייתי משקיעה זמן רב בלימוד תולדות חייו של רבין, ולא במפעליו העיקריים. לדעתי, רצוי להשקיע בעיקר בערך הדמוקרטי – סובלנות – שנפגע בעקבות הירצחו.

לפניכם מס' אירועים. קראו אותם ורשמו מה אינו תקין בהם.

אירוע מס' 1

משפחה שכרה את שירותיה של עובדת ניקיון והעסיקה אותה כל השבוע, כולל שבתות וחגים.

המשפחה צברה על ציקרון דמוקרטי: _____.

אירוע מס' 2

תלמידים בבית הספר התווכחו על קביעת שופט (תלמיד מבית הספר) בתחרות כדורגל בין הכיתות. השופט קבע כי לא היתה עברה והגול נחשב, ואילו חלק מהתלמידים טען כי השיפוט היה לקוי. במהלך הוויכוח הכניס תלמיד אגרוף לשופט.

התלמיד המכה צבר על ציקרון דמוקרטי: _____.

אירוע מס' 3

תלמידים בכיתה ו' רצו להביע מחאה נגד איסור הבאת כדורים לבית הספר. התלמידים הכינו עצומה וביקשו לתלות אותה על לוח מודעות בבית הספר. המנהלת וצוות המורים התנגדו.

המנהלת והצוות צברו על ציקרון דמוקרטי: _____.

אירוע מס' 4

תלמידים בכיתה ו' רצו להביע מחאה נגד איסור הבאת כדורים לבית הספר. התלמידים הכינו עצומה וביקשו לתלות אותה על לוח מודעות בבית הספר. המנהלת וצוות המורים התנגדו. התלמידים הגיבו בהתפרצות פראית לחדר המנהלת.

התלמידים צברו על ציקרון דמוקרטי: _____.

**שימו לב, הקונפליקט בין דעת המנהלת ודעת התלמידים
צריך להיפתר בדרכי שלום ולא באלימות.**

* ניתן כמובן להוסיף עוד ועוד אירועים.

רצח פוליטי (מתוך האנציקלופדיה החופשית)

רצח פוליטי הוא רצח של מנהיג מדינה, פעיל פוליטי או אידיאולוג, שנעשה בדרך כלל על ידי התנקשות.

מטרת הרצח הפוליטי היא להחליף את השלטון או לזעזע את המשטר, לשנות את הקו המדיני של מדינה או תנועה פוליטית, לסכל תכנית מדינית או לסלק מתחרה מזירת ההתמודדות על השלטון.

רצח יצחק רבין נעשה כדי לשנות תכנית מדינית.

בהיבט הלאומי וההיסטורי, רצח פוליטי יכול לשנות גורל של עמים ומדינות. הוא עשוי לשרת לטובה את האנושות במקרים שמדובר בשליט מטורף ומרושע של אימפריה או מעצמה.

בהיבט המשפטי, כל התרחשות של רצח פוליטי היא עבירת רצח גרידא מבחינת החוק הפלילי המקומי, אך במקרים רבים ראו ברוצחים דווקא לוחמי חירות וגיבורים לאומיים, והיו כאלה שתפסו אף את השלטון לאחר הרצח.

הרצח הפוליטי מתבצע לרוב על ידי קבוצת קושרים, אך לעיתים על ידי מתנקש בודד, הפועל בעצמו ועל דעת עצמו, אם כי מעשהו הוא פרי של השקפה או דעה הרווחת בקרב קבוצה פוליטית מסוימת, ולעיתים פרי הסתה או *מניפולציה.

* מניפולציה – פעילות בדרך עוקפת, כדי להשיג מטרה.

הדגישו תוק קריאה את המשפטים החשובים לדעתכם.

פעילות משותפת מורה + תלמידים

לפניכם ביטויים / היגדים. מיינו אותם בטבלה בטורים הנכונים (היעזרו בעמ' 155):

<i>פלפון דאמוקרטי</i>	<i>פלפון דאמוקרטי</i>

הפליה בין שחורים ולבנים, פלפון כוחני, חופש פיטוי, איסור הציתונות החופשית, פלפון יחיד, פלפון טרור, הסתה באלימות, הצט פוחר את נציגיו, פליצה פמיצוט, הכנסת אנשים פאצזר פלפא משפט.

הוסיפו לכל עמודה 4 ביטויים.

תחנות בחייו של יצחק רבין

יצחק רבין נולד בשנת 1922 בירושלים. הוא למד בבית-ספר בתל-אביב, ולאחר מכן בבית הספר "כדורי", בית-ספר ששם דגש על אמת וכבוד בין אדם לחברו.

בזמן לימודיו ב"כדורי" הצטרף יצחק רבין לארגון ה"הגנה". תפקידו של הארגון היה להגן על היישוב היהודי בארץ מפני התנכלויות של הערבים. את לימודיו ב"כדורי" סיים בהצטיינות.

כשהוקם צה"ל המשיך יצחק רבין לשרת בצבא עוד שנים רבות והתקדם לתפקידי פיקוד בכירים. בשנת 1964 מונה יצחק רבין לרמטכ"ל, ובשנת 1967, במלחמת ששת הימים, ניצחה מדינת ישראל את צבאות: ירדן, סוריה ומצרים.

רבין כרמטכ"ל היה שותף בשחרור ירושלים מידי הערבים ובכיבוש שטחים רבים (רמת הגולן, סיני, יהודה ושומרון).

בשנת 1974 כיהן יצחק רבין כראש הממשלה למשך שלוש שנים. לאחר שסיים את תפקידו המשיך לשמש חבר כנסת.

בשנת 1984 מונה להיות שר הביטחון.

בשנת 1992 שב יצחק רבין לתפקיד ראש-הממשלה ושר-הביטחון. לאחר שש מלחמות שעבר בחייו, הגיע למסקנה שהדרך היחידה למנוע מלחמות חוזרות היא השלום.

בשנת 1993 חתם על הסכם עם הפלשתינאים והכריז: "די לדמעות".

בשנת 1994 השיג הישג נוסף: הסכם שלום עם ירדן.

הכן ציר למן, המציא את ציוני הדרכ בחייו של יצחק

רבין. היצור במידע הכתוב.

נושאים לדיון ולפעילות כיתתית

פעילות כיתה בקבוצות

1. מה ניתן לעשות בחברת התלמידים שלנו, כדי שלא נגיע למצב כמו זה של רצח רבין.

---

2. כיצד נמנע אלימות בבית ספרנו?

משימת הבעה בכתב

3. כתיבת עצומה נגד אלימות בשם מועצת תלמידים (היעזרו בחוברת מס' 2).

---

4. כתיבת מכתב למשפחת רבין המביע את הרגשות כלפי המעשה.

---

5. כתיבת מכתב לרוצח – יגאל עמיר.

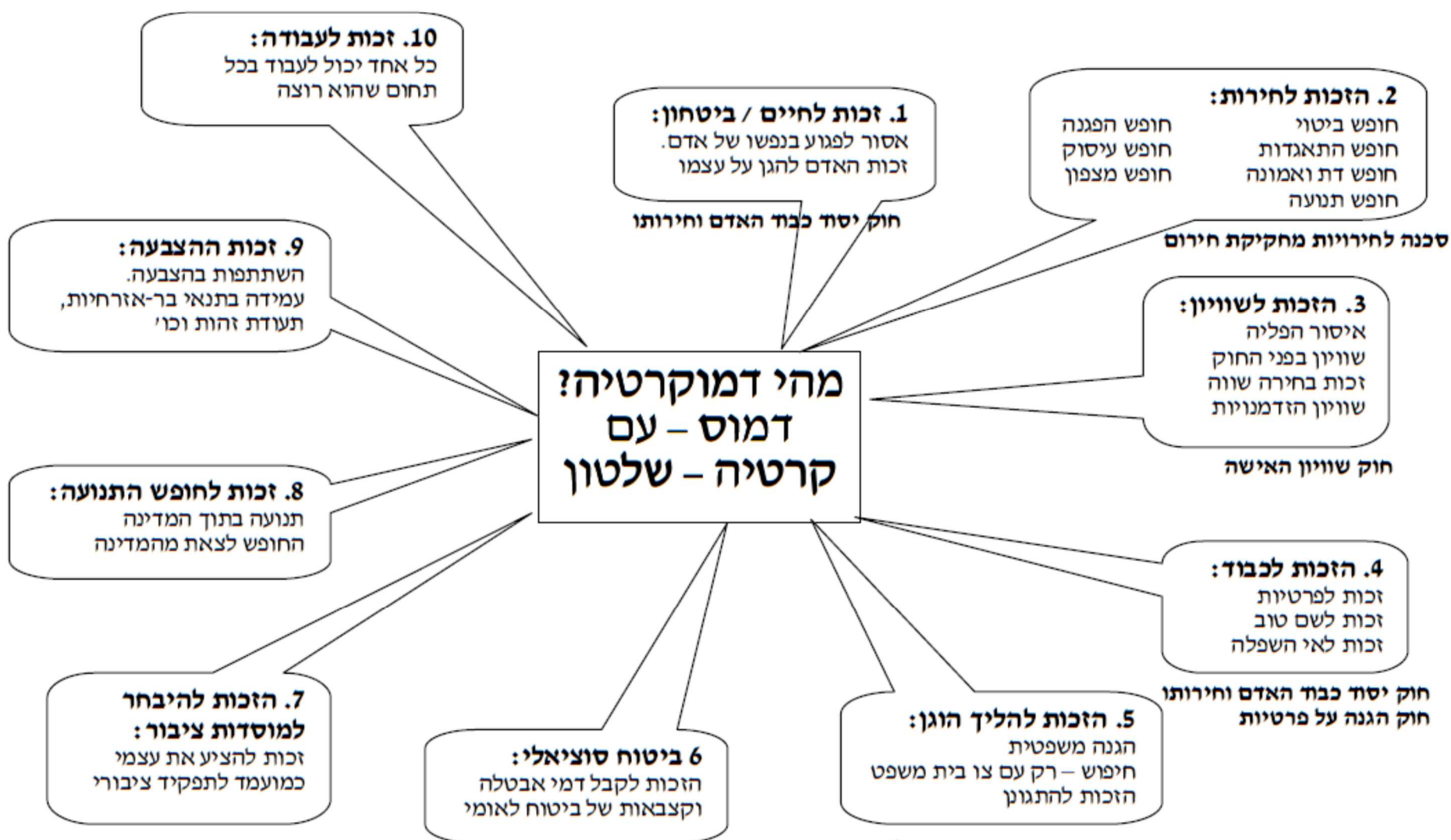
6. יצירת כרזות הקוראות לסובלנות ולכבוד הדדי.

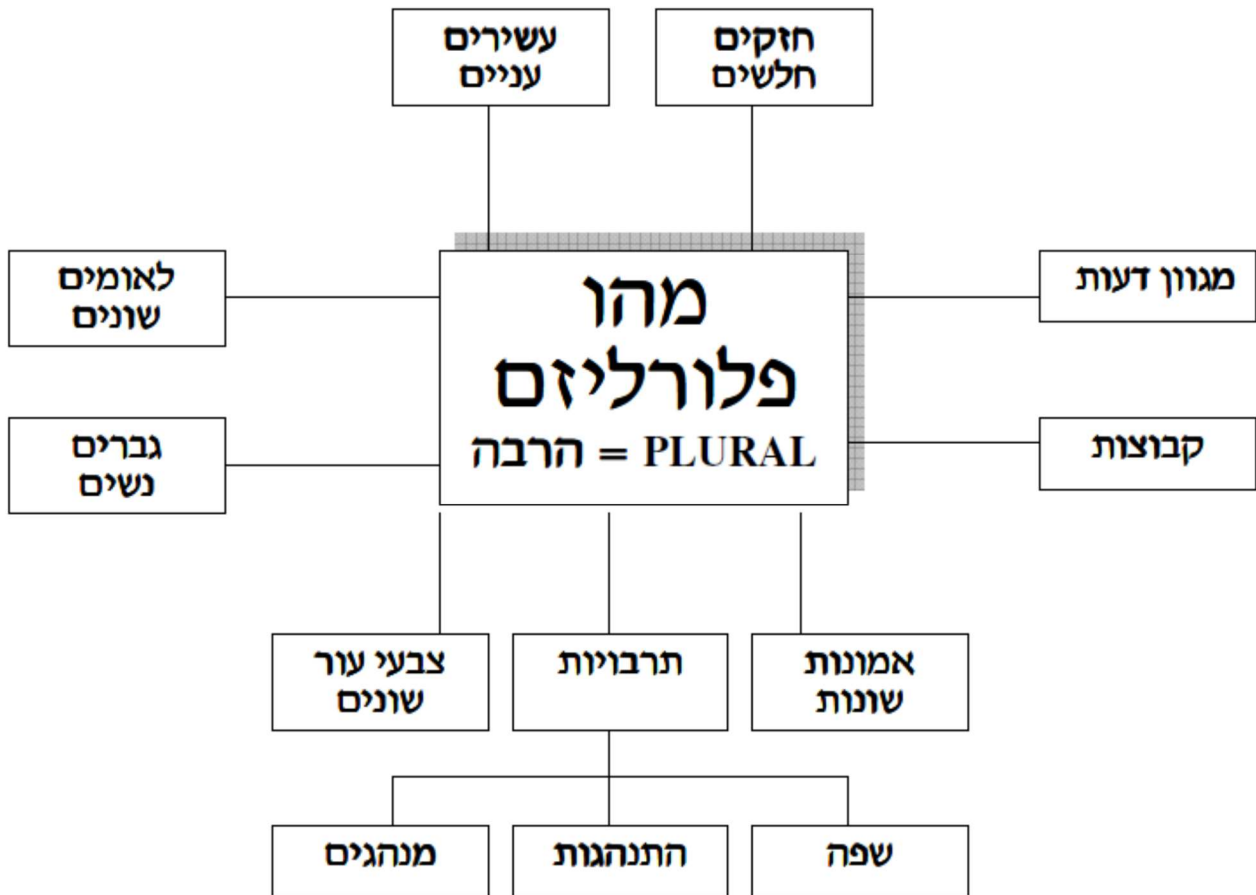

עקרון הפלורליזם

פירוש מילולי של פלורליזם: הרבה, מגוון של...
(מטבע הדברים, כשיש הרבה – תהיה שונות כלכלית, אתנית, חברתית וכו').

פירוש ערכי של פלורליזם: קבלת השונה, מתן לגיטימציה לשוני, מתן כבוד לשונות.

מדינה דמוקרטית

עקרונות השלטון הדמוקרטי

ז. עקרון הדמוקרטיה המתגוננת	ו. עקרון שלטון החוק	ה. עקרון הגבלת השלטון	ד. עקרון זכויות האדם והאזרח	ג. עקרון הכרעת הרוב	ב. עקרון הפלורליזם	א. עקרון שלטון העם
<p>* דמוקרטיה ליברלית.</p> <p>* דמוקרטיה מתגוננת.</p> <p>* בעד ונגד הוצאת קבוצות לא דמוקרטיות מחוץ לחוק.</p>	<p>* שני מובנים של שלטון החוק.</p> <p>* סוגי עבריינות: גבולות, ציות לחוק.</p> <p>* חובת אי-הציות לחוק.</p>	<p>* הפרדת רשויות.</p> <p>* בחירות דמוקרטיות.</p> <p>* מנגנוני פיקוח פורמליים ובלתי פורמליים.</p> <p>* חוקה.</p>	<p>זכויות:</p> <p>* זכויות האזרח וחובותיו.</p> <p>* זכויות חברתיות.</p> <p>* זכויות הקבוצה.</p> <p>* הקשר בין הזכויות והחובות.</p> <p>* הגנה על הזכויות.</p> <p>* התנגשויות: הבעייתיות בשמירה על הזכויות.</p> <p>* חקיקה.</p> <p>* זכויות האדם.</p> <p>* בדתות המונות ואיסטיות.</p>	<p>* סוגי רוב בתהליך קבלת החלטות.</p> <p>* סוגי רוב בבחירות.</p>	<p>* סוגי הפלורליזם.</p> <p>* מימוש הפלורליזם – קונצנזוס.</p> <p>* חשיבות הפלורליזם.</p>	<p>דמוקרטיה ישירה:</p> <p>* משאל עם</p> <p>דמוקרטיה עקיפה:</p> <p>א. צורות: * פרלמנטרי. * נשיאותי. * מעורב.</p> <p>ב. סיבות לדמוקרטיה עקיפה (בהמשך).</p>

דגם מיפוי להערכת אישיות

שם האישיות _____

ה. הערכת האישיות תרמה / הזיקה	ד. פעולות האישיות בארץ ובעולם	ג. רעיונות / תפיסת עולם / אידיאולוגיה	ב. הרקע / התקופה בה פעלה האישיות	א. ת.ז.		
				פרטים משפחתיים	פרטים אישיים	
* מהי חשיבות הדעות והפעלים של האישיות. * מה חידש הנושא? * ביקורת על האישיות.	* תחומי פעולה * מפעלים ויצירות * קשריו עם אישים ועם גופים חשובים. * אירועים עיקריים בחייו.	מחקרים, ספרים שכתב או שכתבו עליו.	ההיסטוריה של התקופה.	פרטים רלוונטיים שהשפיעו על פועלו.	מתי נולד? היכן? מתי נפטר? היכן פעל?	מ ק ר I
						מ ק ר II

